

Aan Staatssecretaris

nota

TK-brief reactie rapport Universiteit Twente
vuurwerkcrampen

TER BESLISSING

Datum

9 september 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/225838

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Beslistermijn

20 september 2024

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op verzoek van de Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid (JenV) heeft de Universiteit Twente in december 2023 het rapport 'lessen van twee vuurwerkcrampen' opgeleverd. Dezelfde commissie heeft daarna gevraagd om een reactie op dit rapport. In de bijlage treft u deze reactie. De reactie is in beantwoording van Kamervragen voor de zomer toegezegd. Dit is helaas niet gelukt. Inmiddels is tijdens het tweeminutendebat Nationale veiligheid, brandweer en crisisbeheersing van 27 juni jl. een tweetal moties ingediend. Deze moties zijn aangenomen. In de reactie op het rapport, wordt ook gereageerd op deze moties.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met de inhoud van de brief, waarin een wijziging van de Regeling aanwijzing consumptievuurwerk wordt aangekondigd. Met deze wijziging wordt vuurwerk met gasverpakkingen verboden en daarmee de risico's op massa-explosiviteit geminimaliseerd.
- Akkoord gaan met verzending van de brief aan de Tweede Kamer.

Voordat ik een beslissing neem wil ik eerst uitgebreid ambtelijk worden geïnformeerd over de feiten en consequenties.

Gezien de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het vuurwerkdossier, wordt de brief mede ondertekend door de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Kernpunten

Vanwege de inhoud van het rapport en de conclusies die de onderzoekers trekken, is afgesproken dat IenW penvoerder van de reactie is, in nauwe samenwerking met JenV. Daarnaast is afgestemd met het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), is er gesproken met de onderzoekers van de Universiteit Twente en met de Nederlandse Organisatie voor toegepast- natuurlijkwetenschappelijk onderzoek (TNO). Ook is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) betrokken geweest bij de totstandkoming van de reactie en is er informatie opgehaald bij de vuurwerkbranche.

Omdat de laatste resultaten van het nader onderzoek (in juni afgerond) van de ILT relevant waren voor de reactie, heeft de totstandkoming van de reactie langer geduurd. In combinatie met de kabinetswissel net voor de zomer, is verzending voor het zomerreces niet gelukt.

Inhoud brief aan de Tweede Kamer

In de brief wordt ingegaan op de conclusies uit het rapport van de Universiteit Twente. De reactie is uitgebreid omdat we goed onderbouwd willen ingaan op de getrokken conclusies. Dat is nodig om aan te geven welke stappen zijn ondernomen om onze conclusie te onderbouwen dat de huidige situatie niet te vergelijken is met de situatie ten tijde van de twee incidenten. Daarnaast wordt de Kamer geïnformeerd over de reparatie van een geconstateerde omissie in de Omgevingswet op het gebied van de opslag van vuurwerk in Nederland. Tot slot wordt in de brief ingegaan op twee aangenomen moties n.a.v. het rapport van de Universiteit Twente in het tweeminutendebat Nationale Veiligheid, brandweer en crisisbeheersing.

Onze referentie

IENW/BSK-2024/225838

Opgesteld doorDG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1

Toelichting reactie rapport

In het rapport worden zes conclusies getrokken. In de reactie gaan u en de staatssecretaris van JenV in op elk van de zes conclusies die in het rapport getrokken worden. De meeste aandacht gaat hierbij naar de eerste twee conclusies, aangezien dit de conclusies betreft met de meest verstrekkende gevolgen. Op de handvatten voor de Tweede Kamer die in het rapport naar voren komen wordt enkel gereageerd waar deze in grote mate raken aan al bestaande maatregelen en beleid.

Conclusie 1: Licht geclassificeerd vuurwerk is bij brand veel gevaarlijker dan gedacht

Sommige vuurwerkproducten worden in een speciale gaasverpakking getransporteerd en opgeslagen. Door deze verpakking gelden lichtere transport en opslageisen omdat deze verpakking ervoor moet zorgen dat bij een eventueel incident de effecten zoveel mogelijk binnen de verpakking blijven en de opslagen in Nederland voldoende bescherming bieden bij een brand. Uit de signaalrapportage van de ILT (2022) blijkt dat een aantal gaasverpakkingen van vuurwerk ondeugdelijk is en bij testen dit vuurwerk met gaasverpakking in een aantal gevallen een massa-explosieve reactie vertonen.

In de reactie geeft u aan dat er al maatregelen (het uitsluiten van bepaalde soorten vuurwerk met gaasverpakking gebaseerd op samenstelling van dat vuurwerk) in overeenstemming met de branche zijn genomen die het gewenste effect hebben gehad: de meest recente onderzoeken door TNO in opdracht van de ILT toonden géén massa explosiviteit meer aan maar de precieze oorzaak is nog steeds niet geheel duidelijk. Daarnaast kwam bij de testen naar voren dat diverse gaasverpakkingen nog steeds ondeugdelijk zijn.

Omdat de huidige opslagen in Nederland niet bestand zijn tegen een massa-explosieve reactie en om uitvoeringsproblemen te voorkomen waarbij discussie ontstaat welk type vuurwerk met gaasverpakking nu niet meer is toegestaan is daarom het advies om de Regeling aanwijzing consumentenvuurwerk (Rac) zodanig te wijzigen dat alleen vuurwerk voor consumenten is toegestaan dat zonder aanvullende maatregelen (gaasverpakkingen) als 1.4 geclassificeerd opgeslagen en getransporteerd kan worden. Daarmee wordt gezorgd dat gaasverpakkingen niet meer mogen worden opgeslagen in Nederland. Alternatieven zoals aanpassen van de veiligheidsvoorzieningen van alle opslagen in Nederland zijn naar inschatting vergaander voor ondernemers en bevoegde gezagen. Dit betekent in feite een verbod op verkoop en gebruik van dit type vuurwerk. Specifiek gaat het op cakebox/compound vuurwerk met gaasverpakking. 80% van het vuurwerk in Nederland bestaat uit

cakeboxen/compound; hiervan zal naar verwachting circa 15% onder het verbod vallen.

Deze aanpassing kan mogelijk weerstand oproepen bij vuurwerkondernemers. Daarom gaan wij in gesprek met de branche om de uitwerking zo zorgvuldig mogelijk vorm te geven.

Met bovenstaande aanpak wordt het risico van de gaasverpakking (de massa-explosieve reactie) bij de bron aangepakt. Gelet op de zorgen die leven in de maatschappij over de nabijheid van kleine vuurwerkopslagen bij de bebouwde omgeving, wordt geadviseerd onderzoek uit te laten voeren of de overige bestaande veiligheidsmaatregelen, die in 2002 zijn geïntroduceerd met het Vuurwerkbesluit, rondom de opslag van vuurwerk nog voldoende of dat er nieuwe inzichten zijn die aanpassing vereisen. De verwachting is dat dit onderzoek in het eerste kwartaal van 2025 gereed kan zijn. De Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst van dit onderzoek zodra dat is afgerond.

Conclusie 2: Blusinstructies zijn ontoereikend voor het veilig blussen van vuurwerkbranden

Deze conclusie raakt grotendeels het terrein van het ministerie van JenV. Zoals bij conclusie 1 aangegeven, minimaliseert de aangekondigde wijziging van de Rac, naast al eerdergenoemde maatregelen, de kans op een massa-explosieve reactie in combinatie met gaasverpakkingen, omdat deze dan niet meer mogen worden opgeslagen. Daarmee is het aan de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's of zij de nieuwe werkwijze willen handhaven. Het Veiligheidsberaad heeft u ook in mei 2024 een brief gestuurd waarin zij hun zorgen uiten over opslagen in de woonwijk en u vragen om actie hierop te ondernemen. Wij zullen ambtelijk in gesprek met het Veiligheidsberaad blijven om de maatregelen uit de reactie toe te lichten.

Conclusies 3 tot en met 6

Conclusies 3 tot en met 6 betreffen met name zaken uit een ver verleden. In de conclusies wordt aangetoond dat er destijds problemen waren met de vergunningverlening, dat er sprake was van een conflict tussen verschillende ministeries over vuurwerk, dat het toezicht op de vuurwerkbranche kwetsbaar was en dat de rol van de Rijksoverheid groter was dan gerapporteerd.

In reactie op deze conclusies verwijst u naar de vele veranderingen door de jaren heen. Zo is er tegenwoordig sprake van goede samenwerking tussen de verschillende ministeries (IenW en JenV), maar ook met andere relevante partijen. Daarnaast is alle regelgeving rondom vuurwerk in één regelgevend kader opgenomen. Vanwege de vele wijzigingen in regelgeving en beleid door de jaren heen reageert u korter op deze conclusies.

Constatering omissie in de Omgevingswet

Onlangs is geconstateerd dat er met de invoering van de Omgevingswet en de aanpassingen in de Rac abusievelijk wijzigingen zijn doorgevoerd in de categorieën vuurwerk die zijn toegestaan in opslagen in Nederland. Met de omissie is het per 1 januari 2024 mogelijk gemaakt om consumentenvuurwerk dat is geclassificeerd als 1.3 op te slaan in Nederland in plaats van uitsluitend categorie 1.4, en is het mogelijk om andere soorten theatervuurwerk op te slaan dan vóór 1 januari het geval was. Dit is nadrukkelijk niet de bedoeling geweest en wordt zo spoedig mogelijk gerepareerd. De wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving die deze omissie repareert zal naar verwachting 1 januari 2025 in

Onze referentie

IENW/BSK-2024/225838

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1

werking treden. Voor die tijd geeft u opdracht de actuele vuurwerkvoorraad van alle vuurwerkopslagen en verkooppunten in beeld te brengen. Deze informatie kan hulpverleners en toezichthouders helpen om een zo actueel mogelijk beeld te hebben van de locatie van opslagen en het type vuurwerk dat opgeslagen is.

Onze referentie
IENW/BSK-2024/225838
Opgesteld door
DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
1

Aangenomen moties Aardema¹ en Mutluer²

De aangenomen moties roepen op tot onderzoek om te bepalen of de opslagen van meer dan 10.000 kilo consumentenvuurwerk op voldoende veilige afstand liggen ten opzichte van omwonenden in het geval van een massa-explosie en om in overleg met gemeenten zo snel mogelijk maatregelen te nemen om regelgeving te ontwikkelen om de opslag van consumentenvuurwerk gefaseerd uit woonwijken te weren.

De moties zijn met grote meerderheid aangenomen in de Tweede Kamer. De moties nemen de conclusies uit het rapport van de UT als uitgangspunt.

Kortgezegd geeft u aan dat u de oproep tot onderzoek meeneemt in het in de reactie aangekondigde onderzoek. Met betrekking tot motie Mutluer geeft u aan dat gemeenten nu al veel mogelijkheden hebben om de opslag van consumentenvuurwerk uit woonwijken te weren. U geeft aan dat u in het aangekondigde onderzoek ook het aantal opslagen in woonwijken in beeld brengt, waarna een afweging gemaakt kan worden of er aanpassingen moeten volgen in de meldings- en vergunningsplicht.

Krachtenveld

Dit onderwerp heeft veel aandacht gekregen in de media, dit met name door de explosie in een flat in Rotterdam in januari van dit jaar. In de buurt van dit wooncomplex is een vuurwerkopslagplaats gevestigd. Dit heeft geleid tot diverse media uitzendingen, artikelen en vragen over dit onderwerp. Uw voorganger is hierover geïnterviewd. De verwachting is dat partijen in het veld zullen vragen om snellere aanpassing van de regelgeving. Gelet op de te volgen procedures is het tweede kwartaal van 2025 de snelste doorlooptijd.

Politieke context

Zeker ook door de media aandacht heeft dit onderwerp de laatste tijd relatief veel politieke aandacht gehad. Er zijn Kamervragen door de SP³ gesteld en er is een debat aangevraagd door het lid Mutluer (GL/PvdA). Inmiddels is er, zoals al aangegeven, bij het tweeminutendebat Nationale veiligheid, brandweer en crisisbeheersing een tweetal moties ingediend en aangenomen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
-------------------	-------------	-------------------

¹ Kamerstuk 29517-259.

² Kamerstuk 29517-256.

³ Kamervragen van het lid Van Nispen Aanhanssel van de handelingen, 2023-2024, 1771

2	Brief TK met reactie rapport Universiteit Twente vuurwerkrampen	
---	---	--

Onze referentie

IENW/BSK-2024/225838

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

1